

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2016 M. BALANDŽIO 13 D. NUTARIMO NR. 364 „DĖL UŽ ANTRINĖS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMĄ, KOORDINAVIMĄ IR MEDIACIJĄ MOKAMO UŽMOKESČIO DYDŽIŲ IR MOKĖJIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (toliau – Projektas)

(TAP-22-652; TAIS NR. 22-3407(2))

2022-04-28 Nr. NV-1150

Vilnius

Projekto rengėjas: Teisingumo ministerija.**Projekto tikslas** - didinti antrinės teisinės pagalbos teikimo efektyvumą ir užtikrinti tinkamą užmokesčio už suteiktas paslaugas apmokėjimą.**Esama situacija:**

Advokatui viršijus bylos stadijai (procesiniam veiksmui) skirtą laiką (nustatytas taisyklėse), jam gali būti apmokama už dalyvavimą teismo posėdžiuose, bet negali būti apmokama už pasirengimą nagrinėti bylą. Pagal nustatytą tvarką, advokato faktinis antrinės teisinės pagalbos teikimo laikas (į jį patenka ir laikas, skirtas pasirengti nagrinėti bylą) negali viršyti pusės (arba dvigubai sudėtingose baudžiamosiose bylose) bylos stadijai (procesiniam veiksmui) skirto laiko.

Nustatytas kelionės į antrinės teisinės pagalbos teikimo ar procesinių veiksmų atlikimo vietą ir atgal transporto išlaidų apmokėjimo koeficientas (0,08 euro) neatitinka realių išlaidų. Išlaidos apskaičiuojamos atsižvelgiant į atstumą kilometrais, taikant 0,08 euro koeficientą ir gautą sumą didinant 10 proc. automobilio eksploatavimo išlaidoms padengti (pavyzdžiui, 100 km atstumui yra kompensuojama 8,80 eurų suma ((100 km * 0,08 koeficientas) + 10 proc.);

Už antrinės teisinės pagalbos teikimą, koordinavimą ir mediaciją mokamo užmokesčio dydžių ir mokėjimo taisyklėse numatytas advokatų užmokesčio mažinimas už tam tikrų pareigų nevykdymą, tačiau yra ir daugiau svarbių pareigų, susijusių su tinkamu antrinės teisinės pagalbos išlaidų apskaičiavimu, pareiškimų dėl papildomo teismo sprendimo priėmimo pateikimu, reagavimu į gautus pareiškėjų skundus ir informacijos pareiškėjams apie jų mokėtiną antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalį pateikimu (2021 m. nustatyta apie 400 pažeidimų – ne laiku pateiktos ataskaitos, duomenys apie išlaidas, nepateikti paaiškinimai Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai);

Už išvados dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo ar neteikimo rengimą advokatui, kuris *prireikus* teikia antrinę teisinę pagalbą, mokama už 3 valandas tačiau toks valandų skaičius nėra numatytas advokatams, kurie *nuolat* teikia antrinę teisinę pagalbą (preliminariai 2021 m. buvo parengtos 52 išvados, 2022 m. I ketv. – 22).

Advokatams, kurie nuolat teikia antrinę teisinę pagalbą, kiekvieną mėnesį už faktinį antrinės teisinės pagalbos teikimo laiką, už laiką, skirtą kelionei į antrinės teisinės pagalbos teikimo ar procesinių veiksmų atlikimo vietą ir atgal, ir už laiką, skirtą susipažinti su bylos medžiaga, mokamas 163,6 UBD (užmokesčio bazinis dydis - 20 eurų) užmokestis (3 272 eurai).

Šiuo metu antrinę teisinę pagalbą nuolat teikia 52 advokatai, nuo liepos 15 d., atsižvelgiant į poreikius, nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų skaičių numatyta sumažinti iki 43.

Projekto esmė. Siūloma:

1. atskirti laiką, skirtą pasirengti nagrinėti bylą, nuo faktinio antrinės teisinės pagalbos teikimo laiko. Tokiu būdu būtų užtikrinama, kad, apskaičiuojant užmokesį už suteiktą antrinę teisinę

pagalbą didelės apimties bylose (viršijančiose bylos stadijai (procesiniam veiksmui) skirtą laiką), už pasirengimo veiksmą būtų apmokama už vieną valandą prieš kiekvieną teismo posėdį;

2. kelionės į antrinės teisinės pagalbos teikimo ar procesinių veiksmų atlikimo vietą ir atgal transporto išlaidų apmokėjimui taikyti 0,11 Eur koeficientą (100 km atstumui būtų kompensuojama 12.1 euro);

3. numatyti užmokesčio mažinimą antrinę teisinę pagalbą teikiantiems advokatams, jeigu jie neatlieka (netinkamai atlieka) Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatyme ar su Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sudarytose sutartyse numatytų pareigų, susijusių su informacijos ir (ar) paaiškinimų teikimu - Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba turėtų teisę priimti sprendimą mažinti užmokesčio dydį 15 proc.;

4. numatyti, kad advokatams, kurie nuolat teikia antrinę teisinę pagalbą, išvadai dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo ar neteikimo parengti gali būti skiriamos ne daugiau negu 3 valandos.

Projekto nauda:

1. efektyvesnis antrinės teisinės pagalbos teikimas gyventojams, reagavimą į gautus skundus,
2. informacijos asmenims apie jų mokėtiną antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalį pateikimas,
3. tinkamas antrinės teisinės pagalbos teikimo apmokėjimas.

Lėšų poreikis. Projektas bus įgyvendinamas iš Teisingumo ministerijai, kaip asignavimų valdytojai, patvirtintų biudžeto lėšų.

Preliminariais Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos skaičiavimais, siūlomam pasirengimo bylos nagrinėjimui laiko išskirimui ir kelionės į antrinės teisinės pagalbos teikimo ar procesinių veiksmų atlikimo vietą ir atgal transporto išlaidų **apmokėjimui per metus reikės apie 64 tūkst. eurų** (20 tūkst. eurų kelionės išlaidoms apmokėti, 44 tūkst. eurų - apmokėjimui už pasirengimo bylos nagrinėjimui laiką).

Derinimas.

Projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje (TAIS).

Projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Finansų ministerijai, Lietuvos advokatūrai ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai. Finansų ministerija pastabų neturėjo, į Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos pastabas buvo atsižvelgta.

Argumentai dėl Lietuvos advokatūros pastabos (dėl užmokesčio mažinimo antrinę teisinę pagalbą teikiantiems advokatams, jeigu jie neatlieka (netinkamai atlieka) nustatytas pareigas numatymo Vyriausybės nutarime) pateikti derinimo pažymoje.

Atitikties Vyriausybės programai.

Projektas prisideda prie Aštuonioliktosios Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ projekto „Kokybiška teisinė pagalba“ tikslo.

Atkreiptinas dėmesys, kad iki 2022 m. IV ketv. Teisingumo ministerija Vyriausybei turėtų pateikti apibendrintus siūlymus dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos sistemos efektyvumo ir kokybės didinimo (Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 8.5.2 darbas).

Dalykinio vertinimo išvada.

Siūlome atsižvelgti į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės redakcinio pobūdžio pastabas, pateiktas 2022 m. balandžio 26 d. išvadoje Nr. NV-1112, ir projektą svarstyti Tarpinstitucinio pasitarimo III dalyje.

